

Vinařský věstník

5

2023

Obsah:

Z domova	2
Falšované potraviny – víno (květen 2023)	5
Ze zahraničí	6

jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval SVČR
Produkováno s podporou Vinařského fondu ČR.

Z domova

Vláda likviduje vlastní zemědělce a potravináře

České zemědělství má za sebou několik náročných let, kdy pěstitelé a chovatelé čelili nejdříve protipandemickým opatřením a následně kvůli válce na Ukrajině raketovému růstu nákladů a zprětrhání dodavatelsko-odběratelských vztahů.

Kritická je především situace v živočišné výrobě a pěstování náročnějších plodin, jako jsou ovoce, zelenina, brambory či chmel, kde hrozí razantní útlum produkce a následkem toho další pokles soběstačnosti Česka. Oznamit českým zemědělcům škrt v dotačních podporách ve výši 10,2 mld. Kč v následujících dvou letech, s nimiž již počítali, a navíc bez uvedení dalších detailů, považujeme za populistický a nesystémový krok, který přispěje k dalšímu ohrožení produkce kvalitních domácích potravin za dostupné ceny pro obyvatele. Pro sektory, jako je chov prasat nebo drůbeže, se jedná o téměř jedinou formu podpory a krácení dotací pak ještě více prohloubí konkurenční nevýhody, které máme vůči našim sousedům. Jedná se například o stále přísnější požadavky na welfare, jako je zákaz klecových chovů nosnic od roku 2027, který se nebude týkat celé Evropské unie.

Agrární komora České republiky jakožto největší zemědělská organizace v České republice nebyla přizvána k debatě, která je klíčová pro budoucnost jejich členů. Opět to ukazuje na totální absenci jakékoliv vize pro další vývoj českého zemědělství ze strany státu. Jediná jistota je, že vládou představený takzvaný ozdravný balíček jednoznačně nepřispěje k ozdravení českého zemědělství.

K vysokým nákladům v zemědělské prvovýrobě, jako jsou krmiva pro zvířata, průmyslová hnojiva, energie, pohonné hmoty, mzdy a další, přibude za necele dva roky ještě zvýšení daně z příjmů právnických osob z 19 na 21 %. Otázkou je, zda bude v té době v zemědělství

ještě koho danit. Vítráme snížení sazby DPH na potraviny na úroveň 12 %, i když vláda mohla být v tomto ohledu ambicióznější, jako jiné evropské státy. Současně je třeba dohlédnout na to, aby snížení sazby skutečně pomohlo zákazníkům při nákupu základních potravin a nepřispělo pouze ke zvýšení zisků zahraničních obchodních řetězců.

AGROBASE, 23. 5. 2023

Komentář Potravinářské komory České republiky k vládnímu konsolidačnímu balíčku

Tisková zpráva 12. 5. 2023 – Potravinářská komora ČR si velmi dobře uvědomuje náročnou situaci v oblasti veřejných financí a nutnost snižování deficitů státního rozpočtu. Česká republika a vlastně i celá Evropa prochází velmi složitým obdobím po skončení pandemie covid-19, energetické krizi, dopady válečného konfliktu na Ukrajině i současné vysoké inflaci. Do budoucna očekáváme velké změny i díky velmi ambiciózním závazkům Evropské unie v rámci Green dílu. Navržená opatření ovšem nutně vedou k zamyšlení, co je jejich cílem?

Výrobci potravin v tuto chvíli hledí do budoucna s velkými obavami. Období covidu nám jasně ukázalo, že nutnost potravinové soběstačnosti musí být prioritou každé vlády. Hranice mezi státy se mohou z nejrůznějších důvodů opět uzavřít a na prvním místě bude nutné zajistit potraviny pro všechny skupiny obyvatel. Potraviny musí být strategickou surovinou a je třeba jim věnovat patřičnou pozornost.

Vládní balíček opatření na potravináře jaksi zapomněl. A přitom potřeba investic do výroby a zvyšování konkurence na trhu s potravinami byla jedním z hlavních argumentů, jak dlouhodobě snížit ceny potravin pro konečného spotřebitele a konkurovat produkci ze za-

hraničí, která současně využívá výrazně nižších vstupních nákladů například na energie, vysvětluje Dana Večeřová, prezidentka Potravinářské komory České republiky.

Zemědělci, potravináři i obchodníci mají primární zodpovědnost za plynulé zásobování všech obyvatel kvalitními a bezpečnými potravinami, vláda má zase za úkol vytvořit takové podmínky pro všechny zúčastněné, aby podnikání v České republice bylo výhodné, transparentní, méně byrokratické a administrativně náročné. Pokud jsou však podmínky v okolních regionech významně odlišné od České republiky, ztrácí naši podnikatelé konkurenceschopnost a možnost uplatnit se na trhu v Evropě i ve světě. Jestliže se vláda chce zaměřit na rušení tzv. neinvestičních dotací, pak je ale nepochopitelné, proč chce ministerstvo zemědělství zrušit JEDINÝ INVESTIČNÍ národní dotační titul pro potravináře, který umožňuje investovat do modernizace výroby či do technologií, které umožňují lepší hospodaření s vodou, snížení používání plastových obalů nebo automatizaci provozu. Je potřeba si uvědomit, že i tzv. na české poměry velké firmy se pohybují ve velmi tvrdém evropském konkurenčním prostředí a řada evropských států svoje velké potravinářské firmy podporuje investičními pobídkami či slevami na daních.

Vzhledem k neutěšeným podmínkám pro podnikání v České republice, ať už jde o vysoké náklady na energie, pracovní sílu, neexistenci investičních pobídek pro potravinářský sektor, zdlouhavé legislativní procesy či administrativní náročnost se, bohužel, stáváme v poslední době stále častěji svědkem toho, že i ryze české firmy uvažují o přesunutí výroby do jiných států EU, kde jsou jim mnohdy nabízeny dotace až do 50 % realizovaných investic. Výsledkem tedy může být ztráta pracovních příležitostí v ČR, snížení daňových odvodů z výroby do státního rozpočtu a v konečném důsledku také výrazné snížení zpracování ▶

domácí suroviny, což postihne především české zemědělece.

Je potřeba připomenout, že právě velcí čeští potravináři byli těmi, kdo zabezpečoval stabilní dodávky potravin pro obyvatele v době covidu a zpracování domácích surovin, jako je mléko, maso či obilí, kdy řada států s nízkou soběstačností měla v obchodech prázdné regály nebo nebyla schopna zpracovávat suroviny, které končily nevyužity v odpadu. Pokud je tedy záměrem vlády zlikvidovat české potravinářství a vlastně také zemědělství, pak již učinila první krok.

POTRAVINÁŘSKÁ KOMORA ČR, HELENA KAVANOVÁ, ŘEDITELKA PRO MARKETING A KOMUNIKACI, TISKOVÁ MLUVČÍ

Kdo stojí za zdražováním potravin? Antimonopolní úřad zveřejnil svoji analýzu

Potravinářská komora ČR doplnila, že se potvrdilo její dlouhodobé tvrzení, že za vysoké ceny můžou vysoké vstupní náklady. „Vysoké ceny energií, doprava, cena práce, suroviny apod. Pokud jde o budoucí cenový vývoj, předpokládáme, že se ceny potravin budou stabilizovat a pozvolna klesat, jako je tomu každý rok. Na pulty se dostává v tomto období české ovoce, zelenina, brambory, dochází ke snižování cen mléka a mléčných výrobků,“ řekla prezidentka komory Dana Večeřová.

Kdo by si však myslel, že tím skončilo zákopové držení pozic mezi jednotlivými aktéry, těžce by se mýlil. Prezident Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR Tomáš Prouza vyzval lidoveckého ministra zemědělství Zdeňka Nekulu k omluvě za dřívější prohlášení, že za růstem cen stojí obchodní řetězce. A rovnou si přisadil, že zdražují hlavně agrobaroni.

Ministr odpověděl, že se omlouvat nehodlá a že kartel stále může být u cukru, dále se mu nelíbí loňské zvýšení cen a očekává, že je ÚOHS dále prověří. „Na této potravíně máme velmi vážné podezření, že to velmi skokové zvýšení cen nebylo jen tak náhodou. Pokud mezi sebou jednotlivé subjekty soutěží, tak nevznikají skokové nárůsty cen,“ řekl o cukru Nekula. Ve stejný okamžik si podle něj obchodníci u sladké komodity přirazili 14 korun.

U vajec, kde antimonopolní úřad hovoří o maximálně korunové přírůžce ze strany obchodníků, si podle ministra řetězce ve skutečnosti přihodily hned dvě

koruny. Jenže na to ÚOHS nepřišel, protože řešil jenom balení vajec po deseti kusech.

Agrární komora ČR uvedla, že úřad nebyl schopen publikovat to, co veřejnost skutečně zajímalo, tedy kdo má z vysokých cen potravin nejvyšší zisky, nikoliv za kolik se prodává zboží zbytku dodavatelského řetězce.

PK ČR, 26. KVĚTEN 2023

Výskyt hraboše polního v dubnu 2023

5. 5. 2023 – Z výsledků dat Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) vyplývá, že v dubnu došlo celorepublikově k významnému poklesu stavu populací hraboše polního. Průměrný počet 305 aktivních východů z nor na hektar představuje hodnotu 6,1násobku prahu škodlivosti. V krajích Olomoucký, Jihomoravský a Zlínský se však hodnoty populací pohybovaly stále nad úrovní 10násobku prahu škodlivosti.

V dubnu se na výskytech hraboše podepsal průběh počasí, který byl pro jejich aktivitu nepříznivý.

V porostech ozimých plodin a jednoleťtých kultur dosáhly v průměru 141 aktivních východů z nor na hektar (AVN/ha), což odpovídá 2,8násobku prahu škodlivosti, který pro jarní období představuje hodnotu 50 AVN/ha. V trvalých plodinách se průměrné hodnoty pohybovaly na úrovni 545 AVN/ha, což odpovídá 10,9násobku prahu škodlivosti.

Nejvyšších hodnot dosáhly populace v Olomouckém a Jihomoravském kraji. Zde se průměrné hodnoty vyšplhaly na 779 AVN/ha (15,6násobek prahu škodlivosti) a 569 AVN/ha (11,4násobek prahu škodlivosti). Ve Zlínském kraji se průměrný počet AVN/ha snížil nejvíce, pohyboval se okolo 529 (10,6násobek prahu škodlivosti).

Nejvyšší hodnoty byly dosaženy na Prostějovsku v katastru Klenovice na Hané, kde bylo zjištěno okolo 9 000 AVN/ha. Vysoké hodnoty byly zjišťovány především v porostech krmných plodin.

V Jihomoravském, Olomouckém a Zlínském kraji bylo za měsíc duben ohlášeno 60 aplikací, což reprezentuje cca 10 tisíc hektarů ošetřené plochy. Přibližně 40 % aplikací bylo realizováno ve zvýšené dávce.

Mimo moravské kraje se objevily vysoké počty hrabošů také na Jičínsku,

Jablonencku a Nymbursku. Přemnožené populace se zde objevují v refugích a polích s víceletými či trvalými travními porosty.

Současné podmínky v ozimých porostech již neumožňují efektivní boj s hraboši, husté porosty mj. poskytují vhodný úkryt před predátory. Ochrana by se měla přesunout do jarních širokořádkových plodin (slunečnice, kukuřice apod.) Vysoké riziko hrozí krmným plodinám, kde se počty hrabošů stále drží na velmi vysoké úrovni. Po první seči by měla proběhnout i kontrola stavu populací.

Další značné riziko představují refugia v podobě biopásů, biokoridorů a dalších krajinných prvků, která slouží jako lůžniště hrabošů, kteří škodí v bezprostředním i širším okolí. Podobný efekt mají i plochy s trvalým travním pokryvem, případně větrolamy v blízkosti polí.

Přestože se současná situace zdá být příznivá, velmi doporučujeme zemědělcům stav hrabošů nadále sledovat.

Teprve další monitoring ukáže, zda a popřípadě do jaké míry měly deletrující dubnové deště negativní vliv na populace hrabošů. Jejich populaci může snížit i průběh počasí v květnu, pokud by bylo chladnější a deštivé. Rozhodující však budou až výsledky za červen, které ukáží skutečnou míru a načasování dalšího růstu populací hraboše polního.

Od 21. 2. 2023 je vydáno Nařízení o zvýšeném použití rodenticidů ve zvýšené dávce do nor s platností do 21.6.2023. Zemědělci mohou v tomto období využít jak standardní aplikace do 2 kg/ha, tak aplikace vyšší, a to až do 10 kg/ha.

Aktuální vývoj populací hraboše polního můžete sledovat na Rostlinolékařském portálu, měsíční souhrn z monitoringu tohoto škůdce zveřejňuje ÚKZÚZ na svém webu www.ukzuz.cz.

IVANA KRŠKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ, ÚKZÚZ

Ministerstvo zemědělství má hotový komplexní plán proti suchu na příští léta, na prevenci bude dávat téměř 16 miliard korun ročně

17. 5. 2023 – Tisková zpráva – Zajistit vodní zdroje s pitnou vodou pro obyvatele, zadržet a posílit vodu v krajině pro přírodu i zemědělskou produkci a zabezpečit energetické zdroje. To jsou hlavní cíle Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky na období 2023–2027 Ministerstva země- ▶

dělství (MZe). Materiál vypracovaný ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí (MŽP) dnes schválila vláda.

„Koncepte ochrany před následky sucha je zásadní materiál, ve kterém popisujeme, jakým způsobem se dlouhodobě chystáme zmírňovat dopady klimatické změny. Vycházíme při tom z nejmodernějších poznatků a inspirujeme se také zkušenostmi z realizace opatření v uplynulých letech. Musíme být včas připraveni na budoucí výskyt sucha, nerovnoměrných srážek a nárůst teploty vzduchu,“ řekl ministr zemědělství Zdeněk Nekula (KDU-ČSL).

„Adaptovat se potřebujeme o to více a rychleji, protože z aktuálního vyhodnocení hydrologické situace a v Konceptu modelovaných scénářů lze očekávat nárůst teploty vzduchu o více než dva stupně Celsia ještě před rokem 2040. Nutnost realizace adaptačních opatření, zejména efektivních opatření k zajištění vodních zdrojů pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou, zabezpečení energetických zdrojů a současně i k zadržení a posílení vody v krajině pro krajinné ekosystémy i zemědělskou produkci, je o to naléhavější,“ uvedl za spolugestora Konceptu ochrany před následky sucha ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL).

Prevence proti suchu zahrnuje různé stavby a postupy, které se vzájemně

doplňují. MZe tak chce v příštích letech podporovat výstavbu a rekonstrukce rybníků, vodovodů a kanalizací, pozemkové úpravy, které vracejí vodu do krajiny, a propojování vodárenských soustav, aby bylo možné v případě sucha přivést vodu do postižených míst.

„Cílem všech opatření je zajistit dostatek pitné vody pro obyvatelstvo, zadržovat vodu v krajině, posilovat vodní zdroje a zajistit i dostatek vodních zdrojů pro dobrý stav životního prostředí a zároveň pro zemědělskou produkci,“ řekl ministr Nekula.

Na vybudování opatření každý rok MZe vynaloží téměř 16 miliard korun, z toho 40 % z národního rozpočtu a 60 % z fondů Evropské unie. Pro opatření v gesci MŽP bude potřeba ročně zhruba 9 miliard korun.

„Pro příklad, jen na potřebnou revitalizaci vodních toků počítáme s jednou miliardou korun z aktuálního Operačního programu Životní prostředí. Dotací na celou mozaiku opatření proti suchu připravujeme celou řadu, právě teď nám až do konce listopadu běží více než třicetimilionová výzva pro majitele nebo nájemce malých vodních nádrží na jejich dílčí opravy. Dobře víme, že čím více tůní, rašelinišť, rybníků, alejí, meandrujících potoků a řek či remízků, tím pomaleji voda z krajiny odteče. Kromě toho obcím a krajům také právě teď na-

bízíme finance ve výši přes 18 milionů korun na zpracování studií k posouzení potenciálu zadržování vody v krajině a návrhy konkrétních opatření,“ vysvětlil ministr Hladík.

K tomu ještě přibudou vlastní prostředky investorů (např. obcí nebo podniků povodí), jejichž podíl se pohybuje obvykle v rozmezí 20–50 %, ale pro některá opatření zaměřená na ochranu přírody může být dotace až 100 %.

Materiál navazuje na koncepci pro období 2017–2022, jejíž cíle se podařilo naplnit. V těchto letech bylo na prevenci proti suchu v gesci MZe každoročně vynaloženo 13,2 miliardy korun, a v gesci MŽP 2,7 miliardy. Bylo vybudováno 686 kilometrů vodovodních sítí, 34 úpraven pitné vody a zafinancováno 63 projektů propojení vodárenských soustav, což umožnilo nově napojit 104 tisíc obyvatel. Vodní poměry v krajině posílilo 2 300 malých nádrží a rybníků a akumulací prostor rybníků zvýšilo odbahnění o 1,3 milionu metrů krychlových. Na přípravu výstavby víceúčelových vodních nádrží (Vlachovice, Kryry, Senomaty a Šanov) bylo alokováno 663 milionů korun a na rekonstrukce přivaděčů 78 milionů korun.

VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ

MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

LUCIE JEŠÁTKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ

MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Falšované potraviny – víno (květen 2023)

Zdroj: www.potravinynaprawyri.cz

**Persona rose of Cabernet Sauvignon,
2008, růžové víno polosuché, 13 %
alc., země původu Bulharsko**

Kategorie: Falšované potraviny

Ve víně byl zjištěn nepovolený přísádek syntetického glycerolu. V chuti a vůni vína byla patrná oxidáza.

Šarže: L8358 08-03

Obal: skleněná lahev, termokapsle, zátky, etiketa přední a zadní

Množství výrobku v balení: 0,75 l

Výrobce: Vinprom Yambol EAD Yambol, Bulgaria

Dovozce: Prowine s.r.o.

Distributor: PeMaP s.r.o.

Místo kontroly: Jednota, spotřební družstvo v Hodoníně, Cihlářská čtvrť 3216/20, 695 01 Hodonín, IČ: 00032263

Země původu: Bulharsko

Ze zahraničí

Ze zasedání skupiny pro občanský dialog (CDG) k trhu vínem 5. května 2023 při EK (DG AGRI)

Situace na trhu s vínem a vývoj obchodu

Podle COPA-COGECA se odvětví potýká s obtížnou situací. Nárůst všech výrobních nákladů vedl k poklesu investic. Pokles kupní síly spotřebitelů a růst cen vedly také k poklesu spotřeby, zejména červených vín v Itálii, Francii a Španělsku. Odvětví by se mělo zamyslet nad dlouhodobými strukturálními opatřeními, jsou nutná i dočasná opatření ke zpružnění, zejména před příští sklizní (mj. možnost jednoduššího využití práv na výsadbu a prodloužení investic).

Pro CELCAA je vinařský sektor skutečně v obtížné situaci. Dochází ke změně chování spotřebitelů: lidé pijí méně, ale kvalitnější vína a přecházejí od červených k bílým a šumivým vínům. Současně je pro výrobce obtížné získat zálohy na využití národních programů podpory (NSP) a získat peníze zpět. Hlubkové posouzení trhu, aby se přizpůsobil dlouhodobým změnám (klimatické změny a vývoj chování spotřebitelů) je proto nutné. V krátkodobém horizontu by bylo zapotřebí posílit propagační programy, které by se zaměřily zejména na mladou generaci. Ke zlepšení provádění programů podpory vína by bylo zapotřebí zvýšit flexibilitu propagační politiky a snížit administrativní zátěž a kontroly.

Všichni řečníci poukázali na překážky investic způsobené současnou situací vysokých nákladů na energie a suroviny a na potřebu flexibility v současném kontextu, aby bylo možné tuto situaci řešit. CELCAA, CEJA rovněž připomněly potíže, kterým čelí odvětví ve FR, IT, ES a PT. K některým faktorům patří přetrvávající sucho a z dlouhodobého hlediska nutnost přizpůsobit se změně klimatu a přispět k úsilí o její zmírně-

ní a potřeba investovat do plánování udržitelnosti; růst nákladů na všechny vstupy, který ztěžuje stanovení obchodních plánů; pokles spotřeby červených vín; snížení objemu vývozu do Spojeného království a Číny. **CEJA rovněž poukázala na komunikační problém způsobený politickou nejistotou vína, které se ocitlo v křížové palbě mezi politikou v oblasti zdraví a uznáním za vlajkovou loď EU v oblasti kultury a zemědělství.**

ECVC se zmínila o obtížích při provádění nové SZP v PT (není jasné, zda kvůli pravidlům EU nebo vnitrostátním) a o nutnosti zemědělců přizpůsobit se novým ustanovením a o odmítání vinařů investovat v souvislosti s poklesem příjmů. CELCAA zdůraznila specifika italského trhu. Maloobchodní prodej poklesl co do objemu, ale vzrostl co do hodnoty pod vlivem zvýšení výrobních nákladů. Nejistota visí také nad mezinárodními trhy kvůli nedostatku enologického vybavení. Je proto nutné vypracovat dlouhodobou vizi výroby a na mezinárodní úrovni analyzovat trendy spotřeby, aby se nabídka přizpůsobila novým spotřebitelům a novým trhům.

Komise vzala tyto připomínky na vědomí a shodla se na aktuálních problémech některých oblastí a segmentů (zejména červených vín). Připomněla, že současná situace se liší od situace v pandemii, neboť se nezdá, že by problém byl obecný, a je pravděpodobně důsledkem kombinace konjunkturálních a strukturálních problémů. V této souvislosti je nezbytné, aby opatření, která mají být přijata, byla řádně odůvodněna a podložena údaji a fakty. Komise zdůraznila, že zřejmě dochází ke zlomu v tržních tendencích a že se vnucují další faktory, jako jsou dopady klimatických změn, které vyžadují hlubkovou strategickou reflexi ze strany odvětví a producentů země. Poukázala na riziko normalizace mimořádnými opatřeními, jako je desti-

lace, na úkor cílenějších a strategičtějších zásahů, jak jsou definovány v národních programech podpory vinařství.

Národní programy podpory vinařství: současný stav

Komise představila aktuální stav plateb v rámci národních programů podpory pro víno k 28. únoru 2023. Celkové výdaje (160 mil. EUR) se blíží 15 % finančních stropů (1 061 mil. EUR). To je o něco méně než v předchozích letech. To může naznačovat možnou poměrně nízkou konečnou míru čerpání do 15. října 2023. I když se většina výdajových závazků uskuteční v posledních třech měsících rozpočtového roku, stále se jedná o varování, zejména vzhledem k mimořádně nízké konečné míře čerpání v předchozím rozpočtovém roce (pouze 89,6 %). V zájmu zlepšení míry plnění těchto obálek s vínem navrhli někteří členové CDG aktivaci článku 219 společné organizace trhů, aby bylo možné provést krizovou destilaci v rámci NSP (zejména ve FR/IT/ES/PT a HU). Komise odpověděla, že žádosti byly skutečně dobře přijaty, ale důvodem nemůže být zlepšení provádění programů, ale pouze podstatná existence nerovnováhy na trhu. Komise v tomto smyslu posuzuje žádosti členských států a žádá je o doplňující informace o trhu.

Označování vína a nařízení v přenesené pravomoci, kterým se stanoví pravidla pro označování složení výrobků z révy vinné

Komise informovala skupinu o časovém harmonogramu a dalších krocích: přijetí do poloviny května, dvouměsíční kontrola ze strany Rady a Evropského parlamentu (a možné prodloužení až o další dva měsíce); nařízení v přenesené pravomoci by mělo být zveřejněno do konce července 2023 (do konce září, pokud se kontrola prodlouží). Komise informovala účastníky o výsledcích ▶

mechanismu zpětné vazby (26. ledna – 23. února 2023), který zmobilizoval 154 zúčastněných stran, většinou podniků a podnikatelských sdružení (70 %), přičemž 90 % odpovědí přišlo pouze ze dvou členských států (Německo Francie). Hlavní prvky, na které bylo při konzultacích upozorněno, se týkaly data vstupu v platnost a přechodných pravidel pro některá vína, některých přídatných látek, uvádění alergenních látek a změn v dokumentech pro dovoz vína (dokumenty VI-1 a VI-2). Mezinárodní partneři se rovněž dotazovali na pravidla týkající se výživových údajů.

CELCAA vyzvala k brzkému přijetí a připomněla potřebnou pro včasnou přípravu etiket v tomto roce; zmínila také možný jazykový problém, pokud by QR kódy nebo elektronické prostředky vyžadovaly identifikaci povinných informací, které se za nimi skrývají. Někteří členové se odvolávali na to, že v oblasti informačních technologií je uznáván jediný, jazykově volný QR kód, který by poskytoval informace o různých záležitostech týkajících se výrobku. Trvali na nejistotě ohledně jazyků a Komise odpověděla, že v novém návrhu nařízení nejsou žádné změny stávajících pravidel týkajících se jazyků označování. CELCAA rovněž poděkovala Komisi za úsilí vyvinuté při přípravě dokumentu s otázkami a odpověďmi, který má usnadnit výklad pravidel označování, a požádala Komisi o případnou opravu nařízení (EU) 2021/2117 týkající se přechodného období pro některá vína. Komise odpověděla, že na možném řešení pracují tři orgány.

Návrh nařízení v přenesené pravomoci o zvláštních pravidlech pro označování složek aromatizovaných vinařských výrobků

Komise informovala, že návrh aktu v přenesené pravomoci, kterým se stanoví zvláštní pravidla pro označování složek aromatizovaných vinařských výrobků, byl členským státům předložen na dvou po sobě jdoucích zasedáních skupiny odborníků pro víno (v březnu a v dubnu) a že v současné době jej před zahájením meziútvarové konzultace zkoumá právní služba Komise. Komise vysvětlila, že tento návrh nařízení v přenesené pravomoci bude následovat osud nařízení v přenesené pravomoci, kterým se zavádějí zvláštní pravidla pro označování složek vína, a že se předpokládá jeho přijetí a zveřejnění před 8. prosincem, kdy bude uvádění složek vína

a aromatizovaných vinařských výrobků povinné.

FederVini (CELCAA) vyjádřila spokojenost s návrhem a přístupem navrženým Komisí a požádala o včasné zveřejnění, aby provozovatelé potravinářských podniků měli právní jistotu v oblasti označování, které bude muset být zahájeno mnohem dříve než 8. prosince.

Představení studie o nízkoalkoholických/nealkoholických nápojích, kterou zadalo GŘ AGRI

Komise představila studii, která byla zveřejněna 3. března, s pomocí slajdů poskytnutých před zasedáním (a zveřejněných jak na stránkách CIRCABC, tak na stránkách EUROPA).

CELCAA podpořila potřebu regulace aromatizovaných vinných výrobků s nízkým obsahem alkoholu/bez alkoholu (LNA) a deskriptorů souvisejících s ABV a potvrdila stálý nárůst trhu s nápoji s nízkým obsahem alkoholu, který představuje příležitost pro vinařský sektor. Z tohoto důvodu je důležité harmonizovat pravidla jejich výroby/označování i s ohledem na možný vývoz. Měla by být rovněž upravena oblast biovína LNA. IFOAM Organics Europe souhlasila s potřebou regulovat LNA biovíno, aby bylo možné využít příležitostí na tomto nově vznikajícím trhu.

CIA (COPA-Cogeca) vyjádřila obavy z dopadu, který může mít prudký nárůst LNA produktů na jejich referenční alkoholické produkty, zejména víno. Ačkoli podporují inovace, měla by být identita těchto produktů jasně odlišena.

Německý svaz vinařů (COPA-Cogeca) zdůraznil, že trh s LNA roste a má budoucnost, a to i díky vyvíjející se poptávce spotřebitelů. Z tohoto důvodu je nutné vypracovat odpovídající právní předpisy, a to i pro biovíno LNA.

Revize systému zeměpisných označení

Komise ilustrovala nejnovější aktualizace a další postup revize systému zeměpisných označení. Prezentace se zaměřila především na vývoj jednání v pracovní skupině Rady a v Evropském parlamentu. Hlavní oblasti diskuse se kromě rozsahu nařízení týkaly novinek, které byly zavedeny: (uznaná) seskupení producentů, zjednodušení procesu harmonizace různých odvětví, zvýšení ochrany – zejména na internetu, udržitelnost a EUIPO. Byl zdůrazněn přínos tohoto legislativního návrhu, neboť vy-

tváří jediný zjednodušený postup pro nakládání se zeměpisnými označeními. To odpovídá jednomu z hlavních cílů tohoto přezkumu, kterým je harmonizovaný a jednodušší soubor postupů pro všechna odvětví, a kromě toho zlepšení mezinárodního vnímání systému zeměpisných označení EU. Časový plán pro přijetí legislativního návrhu spolutvůrci právních předpisů se předpokládá do konce roku 2023.

Vystoupilo několik organizací (COPA-Cogeca, CELCAA, EFOV). Zatímco k návrhu, který je považován za příležitost přinést přidanou hodnotu pro odvětví vína a posílit tak jeho místo v rámci celého zemědělsko-potravinářského odvětví, zazněla pozitivní stanoviska, organizace COPA-Cogeca vyjádřila rozpaky nad následujícími body: dobrovolný přístup k požadavkům na udržitelnost je velmi vítaný (zejména s ohledem na to, že zeměpisná označení jsou sama o sobě udržitelná), ačkoli by neměl být zařazen do specifikace produktu, dále by mohl představovat problém nedostatek finančních zdrojů pro seskupení producentů v některých členských státech (tj. v Německu). CEEV (zastřešující UIV a Federvini) zdůraznil svou podporu návrhu po celou dobu procesu a uvítal kompromis COMAGRI jako nejlepší řešení. EFOV zdůraznila důležitost harmonizace postupů mezi různými odvětvími při respektování vinařských specifik, stejně jako důležitou roli, kterou hrají seskupení producentů. Celkově se několik organizací vyslovilo pro obezřetný přístup k zapojení EUIPO a vyjádřilo potřebu, aby si Komise ponechala konečnou odpovědnost, jakož i jasnou definici možných rolí EUIPO. CELCAA (UIV) se dotázala na návrh Rady přesunout kontroly vína do nového nařízení. K tomuto poslednímu bodu GŘ AGRI.3 objasnilo, že po přijetí jeho návrhu jsou nyní rozhodovací pravomoci v kompetenci EP a Rady. Komise nicméně bude plnit svou roli zprostředkovatele, který podporuje EP i Radu při jednáních, a bude věnovat náležitou pozornost tomu, aby navrhované změny dosáhly politických cílů a byly právně nezávadné.

Revize evropské politiky udržitelného používání pesticidů (SUR)

Komise poskytla aktuální informace o celkovém stavu současného interinstitucionálního jednání o návrhu nařízení Komise o udržitelném používání přípravků na ochranu rostlin. Někteří ▶

členové CDG vyjádřili znepokojení nad tím, jak bude tento návrh prováděn, že stanovené cíle musí být dosažitelné a musí uznávat úsilí, které již zemědělci vynaložili, a že je třeba zohlednit i ekonomickou udržitelnost. Členové CDG uvedli, že zemědělci a vinařský sektor již nyní dělají vše pro to, aby omezili používání pesticidů a dodržovali pravidla ochrany životního prostředí, a obávají se, že ztratí svou konkurenční výhodu a budou zranitelnější vůči dovozu ze zemí mimo EU. Bylo konstatováno, že v posledních letech došlo k dramatickému snížení ploch pro produkci vína v celé EU, **mělo by se zvážit používání odrůd odolných vůči chorobám** a vinaři potřebují nástroje, aby mohli pokračovat ve výrobě a zároveň usilovat o dosažení cílů 50 % používání pesticidů a snížení rizik stanovených na úrovni EU pro rok 2030. Bylo konstatováno, že je třeba zvážit důsledky jak pro předcházející, tak pro následné produkty, zejména pokud jde o případný zákaz používání pesticidů v citlivých oblastech. Pokud nebude možné půdu obdělávat a bude opuštěna, bude to mít negativní dopad na biologickou rozmanitost a cestovní ruch. Proveditelnost opatření, zejména pokud jde o cíle, je prvořadá. K dosažení pokroku jsou nutné změny buď v pěstitelských technikách, používaných odrůdách, nebo v používaných pesticidech, ale přípravky biologické kontroly nenabízejí úplné řešení a nástroje přesné technologie mohou být nákladné a obtížně použitelné. **Réva vinná je víceletá plodina, takže změna odrůd není krátkodobou ani střednědobou možností.** Bylo zdůrazněno, že návrh společné organizace trhu se týká také ekologického vinohradnictví. Ekologické zemědělství v zásadě vítá cíl snížit množství pesticidů, ale v návrhu je třeba jasně rozlišovat mezi chemicko-syntetickými prostředky a přírodními látkami používanými v ekologickém zemědělství a mezi integrovanou ochranou proti škůdcům a ekologickou ochranou proti škůdcům. Bylo konstatováno, že v tzv. citlivých oblastech musí být i nadále povoleno používat přípravky na ochranu rostlin používané v ekologickém zemědělství.

Návrh směrnice o ekologických tvrzeních

Z důvodu technických problémů nemohl řečník tento bod představit. Na veřejně zavedené systémy environmentálního označování na vnitrostátní úrovni v členských státech se navrhovaná

pravidla budou vztahovat pouze v případě, že tyto systémy budou dobrovolné (a nikoli povinné). Studie vedené Komisí a výsledky veřejných konzultací navíc dospěly k závěru, že existence mnoha ekoznaček (v roce 2020 bude v Evropě platit 230 ekoznaček) poškozují důvěru spotřebitelů, protože se liší svou robustností a spolehlivostí. Jedním z cílů návrhu je zastavit šíření environmentálních značek. V zájmu ochrany fungování jednotného trhu a zajištění toho, aby spotřebitelé v EU dostávali srovnatelné informace o vlivu výrobků nebo služeb na životní prostředí, nebudou orgány veřejné moci v členských státech zavádět žádné nové systémy ekoznačení. Členské státy však mohou požádat o zavedení takového systému podle práva Unie (tj. platného na celém vnitřním trhu EU).

Aktualizace dohody o víně mezi EU a Austrálií v rámci dvoustranné dohody o volném obchodu

Komise informovala o probíhajících jednáních s Austrálií o přezkumu stávající dvoustranné dohody o víně z roku 2010. Dvoustranné vztahy v oblasti vína se po brexitu strukturálně změnil, přičemž EU se z významného čistého dovozce co do objemu i hodnoty nyní stala rostoucím čistým vývozcem vína do Austrálie v hodnotě (zejména šumivého vína), zatímco v objemu stále zůstává čistým dovozcem. Vyvážená vína z EU jsou většinou lahvová a mají výrazně vyšší hodnotu na litr, zatímco dovoz vína z Austrálie probíhá převážně ve volně loženém stavu s nižší hodnotou na litr.

Diskuse byly zahájeny před třemi lety v souvislosti s probíhajícími jednáními o dohodě o volném obchodu jako příležitost k aktualizaci a modernizaci stávající dohody. Mezi hlavní otázky pro EU v obou jednáních patří vyjednané řešení ochrany zeměpisného označení „Prosecco“, odstranění cel na víno ze strany Austrálie, sleva na dani z vína pro vývozce vína z EU po vzoru Nového Zélandu, aktualizace seznamu zeměpisných označení a tradičních výrazů pro víno, revidovaná ustanovení o označování a také odkaz na OIV pro schvalování nových nebo upravených enologických postupů. Austrálie mimo jiné usiluje o to, aby byly schváleny další enologické postupy, vyjasněn vztah mezi používáním odrůd révy vinné při označování a ochranou zeměpisného označení EU nebo zjednodušena certifikace vína.

Diskuse proběhly v týdnu od 24. do 28. dubna v rámci posledního kola jednání o dohodě o volném obchodu a budou pokračovat v následujících týdnech. Cílem je uzavřít je souběžně s jednáním o dohodě o volném obchodu před letními evropskými prázdninami.

COPA-CEGECA/25. 5. 2023/PŘEKLAD J. SEDLO

Zprávy z AREV – vinařství

Francie – Provence hledá nové odrůdy révy přizpůsobené globálnímu oteplování

Výrobci provensálských vín zkoumají odrůdy révy vinné, které by pomohly vinicím přizpůsobit se globálnímu oteplování, zkouší oddálit zrání pozdějším řezem nebo zastíněním vinice stromy či mobilními solárními panely. Kromě toho se studují zahraniční odrůdy révy vinné, staré domácí odrůdy a odolné hybridy, aby se otestovalo jejich chování při nedostatku vody. Celkem bylo zařazeno asi třicet odrůd révy vinné a byla vytvořena online databáze přístupná všem vinařům, aby se mohli připravit. Konečným cílem je zachovat typičnost provensálských vín, a to navzdory dopadům klimatických změn, které povedou k poklesu kyselin, pocitu svěžesti a zvýšení obsahu alkoholu. Studie bude trvat ještě deset let, než INAO (Národní institut původu a kvality) předloží své závěry a potvrdí či nepotvrdí výsledky.

Francie – réva vinná nejlepší ochranou před požárem?

První velký požár v roce 2023 v regionu Perpignan zničil více než 950 hektarů porostů. Zatímco však zbytek území byl zpustošen, vinice byly ušetřeny: díky ohnivzdorným vlastnostem révy vinné přijdou vinaři pouze o 1 až 2 % úrody. Ve skutečnosti se požár mohl rozšířit kvůli malé ploše révy vinné v regionu.

Itálie – polovina vinic v benátském regionu je napadena křískem révovým

V benátském regionu je 50 % vinné révy postiženo křískem révovým (*Scaphoideus titanus*), přenašečem fytoplazmy, která způsobuje fytoplazmového zlatého žloutnutí révy (*Flavescence dorée*). Proti této znepokojivé se šířící chorobě neexistuje žádná léčba, kromě provincie Benátky se epidemie rozšířila do regionů Friuli-Venezia Giulia, Piemont, Lombardie, Ligurie, Emilia Romagna, Toskánsko a Marche. Způsobem, jak za-

bránit onemocnění, je zničit přenašeče, proto bylo požádáno ministerstvo zdravotnictví o výjimky, které by umožnily používání dvou neurotoxických pesticidů: chlorpyrifosu a thiamethoxamu. Ministerstvo zatím neposkytlo odpověď, ale výjimka pro thiamethoxam bude pravděpodobně zamítnuta kvůli jeho škodlivému vlivu na včely.

FARM EUROPE/9. 5. 2023/JS

Zprávy z AREV – zemědělství

Ukrajina: Podpora zemědělcům v EU

Výkonná moc EU dokončuje druhý balíček pomoci v hodnotě 75 milionů eur, který doplní první platby z krizové rezervy pro zemědělství. Balíček bude určen těm členským státům, které byly nejvíce postiženy ukrajinským dovozem. Očekává se, že lví podíl, 25 milionů eur, obdrží Polsko, následované Rumunskem (15 milionů eur), Maďarskem a Slovenskem (po přibližně 12,5 milionu eur) a Bulharskem (10 milionů eur). Komise se zdráhá podpořit Českou republiku.

Poslanci Evropského parlamentu vyzývají k větší úloze absorpce uhlíku v zemědělství a lesnictví

Evropský parlament přijal usnesení vyzývající k větší úloze absorpce uhlíku lesnictvím a zemědělstvím při dosahování klimatické neutrality do roku 2050. Poslanci vyzvali také k tomu, aby do roku 2026 byly k dispozici ověřené údaje o emisích a jejich pohlcení ze zemědělských podniků. Usnesení vnímá koncept uhlíkového zemědělství jako příležitost pro zemědělce, aby změnilí své obchodní modely a přešli k udržitelným zemědělsko-lesnickým postupům, které podporují biologickou rozmanitost. Usnesení přichází v době, kdy EP již pracuje na legislativním návrhu EK o uhlíkové certifikaci.

Poslanci Evropského parlamentu jsou znepokojeni snižováním výdajů na pesticidy

Poslanci Evropského parlamentu, kteří mají blízko k zemědělskému sektoru, jsou i nadále převážně proti plánům na omezení pesticidů s tím, že ohrožují bezpečnost potravin a nelze je realizovat, dokud nebudou k dispozici alternativy. Ve svých projevech jménem různých politických skupin zdůraznili, že je důležité zajistit zemědělcům předvídatelnost, zejména pokud jde o předvídatelný man-

agement chorob a bezpečnost potravin. Někteří poslanci vyjádřili znepokojení nad nedostatkem biologických prostředků na ochranu rostlin na trhu.

FARM EUROPE/5. 5. 2023/JS

AREV: Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova EP 22. 5. 2023, 15:33 – 18:02

Výměna názorů s místopředsedou Komise Timmermansem o udržitelném zemědělsko-potravinářském systému a udržitelném využívání zdrojů.

Před rozpravami o třech hlavních dokumentech (pesticidy, obnova přírody a certifikace uhlíku), které se tento týden konají v rámci zasedání výboru COMAGRI, si místopředseda Timmermans vyměnil názory s poslanci Evropského parlamentu, aby se je pokusil přesvědčit, že nemají být proti postojům Komise ke strategiím „od zemědělce ke spotřebiteli“ a k biologické rozmanitosti. Jednání bylo diplomaticky řečeno obtížné a F. Timmermans neuspěl, neboť druhý den COMAGRI právě 2/3 většinou odmítl návrh Komise týkající se obnovy přírody.

Shrnutí výměny názorů:

Frans Timmermans tvrdí, že je třeba rychle jednat tváří v tvář současným výzvám: špatné půdní podmínky, klimatické katastrofy (sucho, záplavy jako nedávno v Itálii), úbytek opylovačů atd. Jádrem jeho argumentace je, že návrhy Komise zemědělcům neškodí, ale naopak jim pomohou, protože zachování výnosů je neoddelitelné od zachování biologické rozmanitosti a životního prostředí. Změna klimatu a úbytek biologické rozmanitosti jsou podle něj hlavními hrozbami pro zemědělce a je naléhavě nutné tento problém řešit.

V reakci na obavy zemědělců vysvětlil, že zemědělci nebudou muset za přechod platit a že jim bude se změnou pomoheno: veřejné a soukromé mechanismy financování jsou již k dispozici a Komise je připravena hledat možnosti, jak mobilizovat další zdroje v rámci stávajícího víceletého finančního rámce. Návrh na certifikaci uhlíku má v tomto ohledu zásadní význam, neboť by měl napomoci rozvoji nových obchodních modelů a nových zdrojů příjmů pro zemědělce. Místopředseda rovněž zdůraznil, že provádění navrhovaných právních předpisů si vyžádá určitý čas, a předpokládá, že bude vypracována „jasná mapa“, která

ukáže, kdy budou jednotlivá opatření provedena, aby se snížila nejistota ohledně načasování.

Pokud jde o pesticidy, zopakoval, že je třeba omezit používání chemických pesticidů („nemůžeme obnovovat přírodu a zároveň ji zabíjet chemickými látkami“) a používat méně toxické alternativy. Dále dodal, že cíl snížit používání pesticidů je na úrovni EU globální a že snížení závisí na podmínkách každého regionu a každého zemědělského podniku. Zdůraznil, že zákon o obnově přírody je pilířem Zelené dohody, který pomáhá chránit náš ekosystém a nelze jej od něj oddělit. Komise tvrdí, že je připravena diskutovat o všech detailech návrhů, ale Timmermans podle svých slov nehodlá předložit jiný návrh, pokud bude ten současný odmítnut: „Není možné odmítnout tento návrh a doufat, že Komise přijde s jiným: to Komise neudělá.“ Podle něj:

- 10 % krajinných prvků zemědělské půdy je velmi důležitý cíl, který je plně v souladu s vědeckými poznatky a je pro zemědělce přínosný;
- o používání pesticidů v citlivých oblastech se otevřená diskuse opírá o možnosti, které Komise navrhla v listopadu;
- pokud jde o NGT, Timmermans uznává, že debata je velmi polarizovaná. „Nedávná historie dokazuje, že nezískáte podporu veřejnosti, pokud neprokážete skutečnou přidanou hodnotu pro životní prostředí. Prázdné sliby, že bioinovace nám umožní používat méně pesticidů, se objevily již v minulosti a nestačí. Tvrdí, že přijetí návrhu o pesticidech by otevřelo cestu k NGT, zatímco zamítnutí návrhu by ji zablokovalo.

Podle Timmermanse jsou již zveřejněný návrh a ty, které přijdou v červenci, neoddelitelné. Vyzval poslance Evropského parlamentu, aby se zapojili do diskuse s Komisí a poskytli zpětnou vazbu ke zlepšení návrhů. Dodal, že návrhy jsou vědecky podloženy a podpořené dopadovými studii, včetně studie o bezpečnosti potravin zveřejněné letos v lednu. Je důležité, aby se z toho nestala bitva o to, kdo má pravdu a kdo ne, kdo má řešení a kdo ne. Všechna tato rozhodnutí musíme učinit a musíme je učinit rychle. Nemáme času nazbyt.

Koordinátoři:

Daniel Buda (EPP) – Pro zemědělství je v současnosti charakteristická nedostatečná předvídatelnost a nejistota. ▶

Jediné řešení vidíme ve stažení těchto návrhů. Komise je musí znovu projednat s Radou a znovu předložit Parlamentu. Pokud jde o pesticidy a obnovu přírody, stejný cíl pro každou zemi je nespravedlivý, protože situace se v jednotlivých zemích liší (např. Nizozemsko versus Rumunsko). Návrh EK by navíc snížil produkci potravin, kde je budeme brát?

Clara Aguileraová (S&D) – Situace je v současné době velmi nejistá, a to kvůli pandemii, nové SZP, vysokým cenám surovin a vstupů, inflaci cen potravin, válce na Ukrajině.... Nové návrhy přinášejí zemědělcům mnohem více nejistoty, což je umocněno tím, že přicházejí na konci volebního období. Vyjádřila ochotu pracovat až do konce na dosažení dohody se svou skupinou. S&D nechce návrh odmítnout, ale pozměnit.

Ulrike Müllerová (Renew) – Je svědkem frustrace, rezignace a hněvu zemědělců a domnívá se, že tento hněv je oprávněný. Zemědělci jsou si vědomi změny klimatu. Potřebujeme produkovat kvalitní potraviny. Návrhy jsou v rozporu s vlastnickými právy, navrhovaná legislativa není koherentní. Nechte zemědělce dělat to, co umí nejlépe: produkovat vysoce kvalitní potraviny. Komise nebyla schopna sjednotit různé politické proudy v těchto otázkách a nese za to odpovědnost.

Martin Häusling (Zelení) – Podpořil místopředsedu Timmermance. Změna klimatu je hrozbou pro zemědělství a cíl 25 % ekologického zemědělství musí být splněn. Považoval za skandální, že S&D odmítá na této otázce pracovat kvůli nadcházejícím volbám. NGT by poškodila ekologické zemědělství, nepotřebujeme ji.

Veronika Vrecionová (ECR) – Uvedla, že F. Timmermans přišel do zemědělského výboru poprvé od zavedení strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“. Kritizovala ho za to, že ve své představě udržitelného zemědělství vytváří zemědělcům pouze překážky, a domnívá se, že se zemědělci nikdy nezeptal, co si myslí o své schopnosti splnit všechny požadavky.

Ivan David (ID) – Ideologické kampaně jsou nebezpečné, stejně jako přílišný optimismus, který má tendenci ignorovat realitu. Jak se díváte na problém rostoucího dovozu ze zahraničí, který vede k odlesňování, globální přepravě a inflaci u potravin?

Luke Ming Flanagan (TheLeft) – Souhlasím s panem komisařem. Na realizaci těchto částí však potřebujeme další pe-

níze, protože nelze očekávat, že náklady ponесou zemědělci.

Odpověď F. Timmermance:

EK je připravena diskutovat o každém řádku jednotlivých návrhů. Je věcí dobré spolupráce mezi institucemi, že pokud předložíme návrh, má právo být alespoň věcně projednán a ne hned odmítnut. Nařízení o obnově přírody nepřidá zemědělcům nové povinnosti. Cíle uplatňované na úrovni členských států, plány obnovy přírody členských států musí být vypracovány ve spolupráci se zemědělci a dalšími zúčastněnými stranami. Vysvětlil, že není pravda, že zemědělcům nenaslouchali, a že měli mnoho setkání s COPA-COGECA a dalšími organizacemi, které se k této otázce velmi vyjadřovaly („šli jsme za nimi a mluvili s nimi, ignorovali jsme urážky“). Všichni jsme povinni přijmout výsledky vědeckého výzkumu. Každý má právo na vlastní názor, ale ne na vlastní fakta. Potvrzuje plnou spolupráci EK při pomoci zemědělcům přejít na udržitelnější pesticidy a hnojiva. Na závěr znovu potvrzuje, že je třeba rychle jednat a řešit krizi biologické rozmanitosti, a zdůrazňuje, že není času nazbyt.

Krzysztof Jurgiel (ECR) – Zaměřujeme se pouze na environmentální kritéria, zatímco bychom měli hodnotit také kritéria ekonomická. Nařízení o používání pesticidů zničí evropské zemědělství. Kdy dostanou zemědělci a vnitrostátní správní orgány posouzení dopadů na zemědělskou produkci v jednotlivých členských státech?

Jan Huitema (Renew) – Souhlas s bojem proti změně klimatu, ale ne s metodou, jak toho dosáhnout. Evropský parlament zopakoval, že by měl být konzultován. Ačkoli komisař zdůraznil důležitost diskuse, o otázce NGT se nejednalo. Budeme mít čas o tom mluvit?

Mazaly Aguilarová (ECR) – Ignorujete názory organizací, které varují před katastrofálními důsledky návrhů. Váš tým podniká systematický útok na zemědělství. Jste přímým nebezpečím pro zemědělství, nejlepší by bylo odejít.

Sarah Wienerová (Zelení) – Poděkovala místopředsedovi za to, že naslouchá vědě, a vyjádřila mu podporu.

Zbigniew Kuźmiuk (ECR) – Útočí na F. Timmermance s využitím situace v jeho rodné zemi. Domnívá se, že metody, které by mohly být použity v Nizozemsku vzhledem k jeho velmi vysoké produktivitě, by neměly být aplikovány na ostatní členské státy.

Eric Andrieu (S&D) – Děkuje F. Timmermansovi za výměny názorů, které

spolu v průběhu let vedli, zejména v oblasti SZP. Čeká na ukončení tolerance dovozu produktů obsahujících rezidua pesticidů v rámci nařízení o udržitelném potravinovém systému, jak se zavázala Evropská komise. Domnívá se, že při hledání řešení se nemůžeme spoléhat na NGT, která je prezentována jako „scientistický bezhlavý spěch“. Staví se proti modelu diktovanému agrochemií a agroprůmyslem a prosazuje navrácení zdravého rozumu zemědělcům.

Bert-Jan Ruissen (ECR) – Návrh jde velmi daleko a vyvolává vážné obavy. Tento balíček hrozí, že zemědělci budou vyřazeni z podnikání. Není zde rovnováha mezi ekologií a ekonomikou, proto je třeba to znovu zvážit. „Žádáte, aby 10 % půdy bylo předáno přírodě: chápete, co to znamená pro zemědělce?“

Franc Bogovic (EPP) – „Z vašeho projevu jsme pochopili, že zemědělci jsou zodpovědní za ničení přírody, že otravují Evropany“ a Komise jim klade nové překážky. Pokud jde o pesticidy, nebylo provedeno žádné posouzení dopadů na produkci potravin. Tento návrh neodpovídá potřebám.

Tom Vandenkendelaere (EPP) – Jde o spolupráci. Rozumíme úvodnímu prohlášení tohoto návrhu, ale nesouhlasíme s vámi, pokud jde o řešení. Například ohledně podmínek: Co zemědělci, kteří budou muset věnovat 10 % své půdy přírodě? Jeden hektar stojí zemědělce 1 000 eur. Jste komisař, pocházíte z Nizozemska a nerozumíte podnikání v tomto odvětví?

Christine Schneiderová (EPP) – Uvedla, že stejné argumenty (nedostatečné studie dopadu na bezpečnost potravin) jsou Komisi předkládány již 9 měsíců. „Nedali jste nám žádné odpovědi, žádné spolehlivé údaje, o které bychom se mohli opřít. Je nepřijatelné, aby nám bylo řečeno, že naše kritika nebyla předložena jasně“.

Peter Jahr (EPP) – Zemědělci potřebují mít přehled. Musíme počkat na důsledky současných opatření, než přidáme nová: „počkat, místo abychom zemědělce zavalili novými přístupy“. Musíme myslet na příjmy zemědělců.

Marlene Mortlerová (EPP) – Je nutné mírné používání pesticidů, jinak hrozí, že zemědělci budou opakovaně bankrotovat jako na Srí Lance a potraviny se budou dovážet.

Simone Schmiedtbauerová (EPP) – Zemědělci jsou smutní a naštvaní na Brusel. Vše, co se dělá, vytváří živnou půdu pro politiku, kterou nikdo nechce. Je ▶

pokrytecké zvat europoslance k vyjádření, pokud se pro zemědělce nedá nic změnit.

Juozas Olekas (S&D) – Podpořit návrh na ochranu přírody a klimatu, ale jakými nástroji? Některé země používají mnohem méně pesticidů než jiné (např. Litva), jak se to bude měřit?

Dacian Ciolos (Renew) – Souhlasím s hodnocením pana místopředsedy, stejně jako ostatní kolegové, ale je třeba vzít v úvahu, že přírodní zdroje jsou pro zemědělce také výrobními faktory. Pokud se přijímají opatření týkající se přírodních zdrojů, je nutné provést studii ekonomických dopadů, a to jak na spotřebitelské ceny, tak na příjmy zemědělců. Nejde jen o obnovu přírody, ale o množství právních rámců, které EK stále předkládá spíše izolovaně než koherentně. Existují obavy o trh: Ukrajina, Mercosur (očekává se rychlé rozhodnutí o Mercosuru).

Timmermansova závěrečná odpověď:

Místopředseda Komise ve svém posledním projevu opakovaně potvrzuje svou ochotu diskutovat s poslanci o obsahu návrhu. Opakovaně jim nabídl, že s nimi bude o návrzích hovořit, diskutovat a hledat společnou řeč, aby se překonaly názorové rozdíly. Odmítl obvinění ze spěchu: „Nemluvíme o zítřku a myslím, že je správné, abychom se zabývali také časovým harmonogramem (2030, 2040, 2050)“.

Připustil, že Komise měla od počátku předložit jeden balíček, a ne několik různých návrhů. Odmítl, že by nadcházející volby narušily průběh legislativy, a argumentoval naléhavostí situace. Pokud jde o potravinovou suverenitu, zdůraznil, že Evropa zůstává významným vývozcem potravin a musí zůstat významným vývozcem potravin v zájmu celého světa.

Pokud jde o pesticidy, jde o cíl EU, nikoliv o cíl zemědělského podniku nebo členského státu. To znamená, že členské státy s vysokou mírou používání pesticidů budou muset jejich používání výrazně snížit a ty, které je používají málo, je budou muset snížit mírně. Neexistuje povinnost snižovat na úrovni zemědělských podniků a zemědělci budou moci využívat integrovanou ochranu proti škůdcům. Pokud jde o údajný nedostatek posouzení dopadů, komisař poukazuje na to, že Komise zveřejnila více než 600 stran posouzení dopadů.

AYNARD DE CLERMONT-TONNERRE/24. 5.

2023/PŘEKLAD J. SEDLO

Česko, Slovensko, Lotyšsko, Bulharsko, Maďarsko, Polsko, Litva a Rumunsko vyjádřily obavy ohledně slučitelnosti nařízení o udržitelném používání pesticidů se snahou o zachování odpovídajícího rostlinolékařského stavu v Evropské unii

Lotyšsko představilo dne 25/04/2023 během Rady ministrů zemědělství společné stanovisko LV, CZ, SK, BG, HU, PL, LT a RO k udržitelnému používání pesticidů. Země vyjádřily obavy ohledně slučitelnosti nařízení / směrnice o udržitelném používání pesticidů se snahou o zachování odpovídajícího rostlinolékařského stavu v Evropské Unii. Zástupci zemí upozornili na vliv přípravků na ochranu rostlin na šíření chorob rostlin a zdůraznili, že je nutné zachovat stejně vysoký status zdraví rostlin v EU jako doposud. Navrhovaná opatření by podle těchto zemí rovněž negativně ovlivnila zemědělský vývoz. Podle zástupců zemí politická iniciativa v oblasti pesticidů nesmí ohrozit zemědělskou produkci ani vést ke snížení produkce potravin, nesmí zasahovat do opatření k likvidaci škůdců ani k prevenci jejich výskytu. Stanovisko zemí podpořila během diskuse i většina ostatních ministrů. Řada ministrů rovněž podpořila vývoj biologických kontrolních látek s cílem poskytnout zemědělcům alternativní možnosti, zdůrazněno bylo jak doplnění vývoje o analýzu nákladů a přínosů a investice do výzkumu a inovací, tak o analýzu rizik. Vyjednávání na Radě budou pokračovat, stejně tak pokračují vyjednávání v Evropském parlamentu. Výbor pro životní prostředí COMENVI už zveřejnil veškeré pozměňovací návrhy předložené k návrhu stanoviska zpravodajky Sarah Wienerové (AT, Zelení). Ve Výboru pro zemědělství (COMAGRI) návrh stanoviska zveřejní zpravodajka Clara Aguilera (ES, S&D), pozměňovací návrhy bude možné předkládat do 26/05/2023. Plénium Evropského parlamentu by o návrzích mohlo hlasovat v říjnu 2023.

STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU

PIWI-pedia

Odrůdy révy vinné odolné vůči houbám (PIWI) se v současné době těší zvýšenému zájmu: V Německu se zintenzivňuje výzkum, zakládají se sdružení zabývající se touto problematikou a sa-

zenice některých odrůd jsou vyprodány již 3 roky. Arno Becker z DLR Rheinhesen-Nahe-Hunsrück by rád poskytl pomoc vytvořením „Piwi-Pedia“. Jeho cílem je shromáždit a aktualizovat stávající poznatky a poskytnout co nejkomplexnější přehled. Koneckonců jsou znovu a znovu publikovány poznatky o zkušebních sériích, které představují části tématu, ale ze své podstaty jej nemohou zobrazit v celé šíři. Kromě toho je komplex odrůd révy vinné odolných vůči houbám velmi dynamický, takže je pro odbornou literaturu často obtížné držet krok. Navíc vyjádření šlechtitelů se převážně zaměřují na pozitivní vlastnosti.

**[HTTPS://PIWI-INTERNATIONAL.ORG/](https://piwi-international.org/aktuelles/news/)
AKTUELLES/NEWS/, 11. 4. 2023, JS**

Varování na etiketě v Irsku se blíží

Irský ministr zdravotnictví 22. května podepsal podle svých slov první zdravotní označení alkoholických výrobků na světě. Podle tiskové zprávy irského ministerstva zdravotnictví zákon vyžaduje, aby na etiketách alkoholických výrobků byl uveden obsah kalorií a gramů alkoholu. Kromě toho musí upozorňovat na riziko konzumace alkoholu během těhotenství a uvádět riziko onemocnění jater a smrtelných nádorových onemocnění způsobených konzumací alkoholu. Etikety rovněž odkazují spotřebitele na internetové stránky HSE www.askaboutalcohol.ie, kde naleznou další informace. Zákon stanoví tříletou lhůtu, aby měly podniky dostatek času se na změnu připravit. Zákon tedy vstoupí v platnost 22. května 2026. Ministr k zákonu uvedl: „Jeho cílem je poskytnout nám všem, spotřebitelům, lepší přehled o množství alkoholu a zdravotních rizicích spojených s jeho konzumací. Díky těmto informacím se můžeme informovaně rozhodovat o vlastní konzumaci alkoholu.“ Státní koordinátorka pro veřejné zdraví a národní protidrogovou strategii dodala: „Cílem tohoto zákona je zajistit, aby všichni spotřebitelé alkoholu měli přístup k jasným a přesným informacím o rizicích alkoholu. Lékařské důkazy jasně ukazují, že riziko rakoviny existuje i při nižší konzumaci alkoholu.“ Ministr uzavřel: „Vítám skutečnost, že jsme první zemí na světě, která učinila tento krok a zavedla komplexní zdravotní označování alkoholických výrobků. Těším se, že nás budou následovat i další země.“

To, že Irsko postupuje samostatně, bylo v rámci odvětví silně kritizováno. Kritizována je i skutečnost, že se nerozlišuje mezi jednotlivými alkoholickými výrobky, stejně jako jejich střídá konzumace. Německý svaz vinařů nadále odmítá irský přístup „go it alone“. Irský návrh brání harmonizaci předpisů EU a zpochybňuje jejich účinnost a efektivitu. Jednostranné iniciativy členského státu na vypracování právních předpisů v tématech, která jsou již harmonizována právními předpisy EU nebo u nichž je harmonizace plánována, nelze akceptovat, uvedl v prvním prohlášení generální tajemník Německého svazu vinařů (DWV) Christian Schwörer. DWV proto pokračuje v lobbování na evropské úrovni v duchu usnesení svého představenstva z února 2023 a požaduje jasné oddělení umírněné konzumace a škodlivého zneužívání alkoholu. Podporuje osvětovou činnost „Vino s mírou“, která propaguje umírněnou a příjemnou konzumaci vína, a zasazuje se o jednotný umírněný právní rámec na evropské úrovni. V této souvislosti se DWV staví proti odkazu na přímou souvislost mezi konzumací alkoholu a rakovinou na etiketách vín. Německý svaz vinařů dále požaduje, aby všechna rozhodnutí byla založena na vědeckých poznatcích a důkazech.

DDW/23. 5. 2023/JS

Stížnost na irská zdravotní varování na etiketách vín

Evropská asociace vinařských společností (Comité Européen des Entreprises Vins, CEEV) podala v polovině května stížnost k Evropské komisi na irské předpisy týkající se etiket. Podle sdružení nejsou v souladu s právem EU kvůli zdravotním tvrzením. Sdružení chce stížností požádat Evropskou komisi, aby proti Irsku zahájila řízení pro porušení povinnosti. Irská vláda plánuje v novém zákoně zavést povinné používání zdravotních varování na etiketách alkoholických nápojů. „Ustanovení obsažená v irských předpisech o označování představují neodůvodněnou a nepřiměřenou překážku obchodu podle právních předpisů EU. Budou bránit vstupu výrobků z jiných členských států do Irska a povedou tak k jasné diskriminaci dovážených výrobků,“ vysvětluje Mauricio González-Gordon, předseda CEEV. Sdružení vadí zejména skutečnost, že irské předpisy

o označování nebudou rozlišovat mezi nadměrnou a mírnou konzumací alkoholu. Irská vláda zveřejnila svůj plán na zavedení povinnosti uvádět na alkoholických nápojích zdravotní varování v červnu 2022. EU tento požadavek v lednu schválila, což v mnoha zemích vyvolalo bouřlivé protesty.

DER WINZER/22. 5. 2023/JS

Vinaři z Languedoku vysazují bílé, modré až růžové odrůdy a PIWI odrůdy

Nejoblíbenějšími odrůdami v Languedoku pro výsadbu v příštích třech letech jsou Chardonnay a Sauvignon. Grenache noir, Syrah, Cinsault a Grenache gris jsou rovněž preferovány pro výrobu růžového vína a uspokojení poptávky na trhu. Z hlediska PIWI odrůd jsou zásadní Souvignier gris a Floréal.

K 28. dubnu 2023 bylo v regionu Languedoc-Roussillon podáno celkem 3 233 žádostí o podporu výsadby na 12 546 hektarech (z toho 80 % v Héraultu a Aude). Mezi modrými odrůdami by se ze 14 odrůd navržených kolektivním plánem mělo do roku 2025 nejvíce prosadit Grenache noir, následované Syrahem a Cinsaultem. Vinaři chtějí také vysadit hodně Grenache gris, 663 hektarů, tedy o 392 hektarů více než při posledním kolektivním plánu. To svědčí o jejich touze vyrábět více růžových vín. Na druhou stranu mají menší zájem než dříve o Merlot, Marselan a Mourvèdre.

VITISPHERE/MARION BAZIREAUOVÁ/10. 5. 2023/JS

Německé svazy vyzývají k solidaritě v otázce lahví

Německý svaz Raiffeisen (DRV) a Německý svaz vinařů (DWV) se podivují nad enormními skoky zisku (až 30 % plus) sklářského průmyslu v bilancích za rok 2022, uvádí se v tiskové zprávě DRV. Oba svazy poukazují na to, že němečtí výrobci vína se potýkají s explodujícími náklady, které nelze kompenzovat odpovídajícím zvýšením cen. Nejen v souvislosti se sklářským průmyslem požadují, aby dlouholetí obchodní partneři nyní „projevili solidaritu a drželi při sobě“. To zahrnuje i partnerské snažení zvyšování nákladů, aby se posílila konkurenceschopnost německého vinařského odvětví.

Dokud ale žádný dodavatel nevybočí ze současné cenové politiky, je snížení cen nepravděpodobné, protože tržní síla je na straně sklářského průmyslu a poptávka převyšuje nabídku. Například v roce 2022 se navzdory vysokým cenám prodalo o 3,5 % více skleněných lahví na víno a šumivé víno než v předchozím roce, a skleněné obaly na nealkoholické nápoje dokonce vzrostly o 11,9 %. Generální ředitel Německého svazu sklářského průmyslu je optimistický a věří, že pozitivní vývoj bude pokračovat i v roce 2023. V současné době tedy nic nenasvědčuje tomu, že by ceny měly klesat.

WEINWIRTSCHAFT/4. 5. 2023/JS

Certifikace odstraňování uhlíku: Francie podpořila zohlednění nejen odstraňování uhlíku, ale i snižování emisí v rámci procesu certifikace

Evropská komise předložila na konci listopadu 2022 legislativní návrh na certifikaci odstraňování uhlíku. Návrh by měl přispět ke splnění řady dalších cílů, včetně dosažení klimatické neutrality do roku 2050 nebo odstranění 310 milionů tun uhlíku v rámci LULUCF do roku 2030. Ministři zemědělství o návrhu Komise jednali v uplynulém týdnu na Radě ministrů, francouzský ministr zemědělství Marc Fesneau během jednání podpořil zohlednění nejen odstraňování uhlíku, ale i snižování emisí. Cílem certifikace je identifikovat a finančně odměnit určité vhodné zemědělské postupy, zajistit zachycování uhlíku nejen pomocí mokřadů, lesů nebo trvalých travních porostů, ale i prostřednictvím technologických postupů. Výsledkem by měl být transparentní certifikační rámec, který zamezí greenwashingu, a přitom zvýší sekvestraci uhlíku v Evropě. Fesneau ale zdůraznil, že z návrhu Evropské komise je zcela vyloučeno snižování emisí skleníkových plynů, ekonomicky by se měla odměňovat pouze sekvestrace. Podle Fesneaua je ale nutné dosáhnout pokroku v obou oblastech, neocenění úsilí v oblasti snižování emisí skleníkových plynů by podle něj mohlo snížit ekonomickou atraktivitu certifikátů. Francie už národní systém certifikace zavedený má, ve svém národním systému zohledňuje jak snižování emisí, tak sekvestraci uhlíku. Vyjednávání o návrhu Komise pokračují jak v Radě, tak v Evropském parlamentu.

STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU

V Německu klesá zájem zemědělců o bioprodukcí

Zájem o přechod na ekologické zemědělství v roce 2022 výrazně poklesl. K tomuto závěru dospěl Svaz německých zemědělců (DBV) podle svého každoročního hospodářského barometru, v němž se ptá také na zájem o ekologickou konverzi v německém zemědělství. Zájem o konverzi projevuje 9,9 % zemědělců, ale jen 1,2 % jich je již rozhodnuto přejít na ekologické zemědělství. V prosinci 2021 uvedlo 20 % zemědělců, že mají stále zájem o konverzi nebo jsou na ni rozhodně připraveni. Podle DBV je současná hodnota nejnižší úrovní zájmu o konverzi od prosince 2014, kdy činila 10,1 %. Předtím byl dlouholetý průměr 11 %. DBV provádí průzkum zájmu o konverzi již více než 15 let. V roce 2022 činila reálná míra ekologické konverze pouze 3,7 %, v roce 2018 to bylo ještě 9,1 %. To znamená, že za poslední čtyři roky výrazně poklesla.

Podle DBV je pokles po osmi letech mimořádně silného zájmu o konverzi pravděpodobně způsoben nízkým cenovým rozdílem mezi cenami ekologických výrobců a vnímanou nedostatečnou jistotou odbytu. Význam ekologické platby na plochu naopak klesá z 33 % na 23 %. Celkově zůstává německý odbyt ekologických produktů při vysoké míře inflace a reálných mzdových ztrátách stabilní s poklesem o méně než 4 %. Podle údajů společnosti GfK však na biotruhu v roce 2022 byli poraženi i vítězové. Například prodej biopotravin v diskontních kanálech vzrostl v roce 2022 o více než 14 %, zatímco specializovaní prodejci přírodních potravin a přímí prodejci utrpěli dvouciferné ztráty prodeje.

DDW/27. 4. 2023/JS

Ecovin zpřísňuje pravidla

Sdružení Ecovin schválilo na členské schůzi 25. dubna 2023 přísnější směrnice. Patří mezi ně mimo jiné to, že druhově bohaté ozeleněné vinice budou povinné a že kompost z nádob na organický odpad se již nesmí používat k hnojení kvůli problematickým složkám. Členové Ecovinu také nesmějí provozovat žádné pobočky svého podniku s konvenčním vinařstvím. Celkem 235 členských podniků Spolkového svazu ekologického vinařství Ecovin, založené-

ho v roce 1985, obhospodařuje přibližně čtvrtinu německých ekologických vinic. K úkolům svazu patří kromě certifikace také poradenství, vzdělávání a politické zastupování zájmů.

WEINWIRTSCHAFT/3. 5. 2023/JS

Německé vinařství: Je třeba provést závažné posouzení dopadů „zelených politik“ EU

Na veřejné členské schůzi Německého svazu vinařů, která se konala 16. května v Oppenheimu, vystoupil prof. Dr. Enno Bahrs, profesor zemědělského managementu na univerzitě v Hohenheimu, se zajímavou přednáškou s otázkou „Jsou cíle Green Deal v ochraně rostlin realizovatelné?“. Poukázal na to, že se nacházíme ve zlomovém bodě biodiverzity a je naléhavě nutné jednat. Nicméně přístupy udržitelné ochrany rostlin (SUR) jsou podle jeho názoru tak špatně zpracované, že se vědec musí „trást“. Omezení, která SUR zavádí, jsou tak masivní, že seriózní posouzení dopadů by trvalo roky. Je třeba si položit celou řadu otázek: Nejsou cílové úspory dosažitelné již se stávajícími opatřeními? Je takový zákaz v citlivých oblastech nezbytný? Jaká krajina se očekává? Chceme zrušit kulturní dědictví? Lze zachovat krajinu a hospodaření v regionu? Je trh připraven na biovíno? Jakou hodnotu má ještě půda (pronájem)? Kdo zaplatí vyšší výrobní náklady? Jak je tomu s PIWI odrudami? Hrozí při upuštění od chemicko-syntetických pesticidů rezistence patogenů? Podle prof. Dr. Enno Bahrse jsou to jen některé z otázek, které je třeba zodpovědět pro posouzení dopadů – a to současně. Jedno je podle něj jisté: Víno by mělo přinášet potěšení a neznečišťovat životní prostředí. Potřebu SUR vidí, ale nelze ji realizovat v tak krátké době. SUR musí brát v úvahu, že plodiny potřebují ochranu rostlin. Jinak budeme mít jen národní parky, řekl. Ti, kteří se chovají ekologicky, ale ekonomicky vytvářejí jen červená čísla, nemohou sloužit společnosti udržitelně.

DDW/23. 5. 2023/JS

Švýcarské vinařské odvětví se mobilizuje za své přežití

V rámci plánu obnovy do roku 2030 Švýcarsko zintenzivňuje iniciativy, aby

se jeho vína stala finančně a ekologicky životaschopnějšími a také atraktivnějšími pro místní trh. Švýcarské vinařství se sice vyznačuje typičností, ale zároveň je pochybná jeho ziskovost, a tím i udržitelnost na vysoce konkurenčním trhu. Ať už v kantonu Valais nebo ve Vaudu (francouzsky mluvící kantony), vznikají projekty na renovaci, oživení a omlazení v tomto odvětví. Problémy jsou známé již dlouho: Roztržitést pozemků, náročnost pracovních postupů vzhledem k tvaru vinic a každoroční výkyvy v produkci brání konkurenceschopnosti švýcarských vín jak na domácím trhu, tak v zahraničí. Švýcarské vinařské odvětví často poukazuje na existenci dovozní kvóty, která odpovídá 170 milionům litrů při národní spotřebě přibližně 240 milionů litrů, jako na příčinu nízkého podílu švýcarského vína na národním trhu.

V listopadu loňského roku upřesnily různé subjekty vinařského odvětví ve Vaudu (26 % národní produkce vína) obrysy plánu obnovy, který byl poprvé oznámen v červenci 2022. Poté, co bylo konstatováno, že 1 370 vinařských podniků v kantonu Vaud čelí značným obtížím, byl oznámen pětiletý plán, který se zaměřuje na tři oblasti: výrobu, životní prostředí a propagaci. Realizace plánu je naplánována ve třech fázích, které budou probíhat až do roku 2027. První fáze, která bude ukončena na konci letošního roku, má rozpočet 5,8 milionu švýcarských franků (5,9 milionu eur), přičemž celkový rozpočet skokově poroste a mohl by dosáhnout 25 milionů švýcarských franků (25,5 milionu eur). První osa se týká kontroly výroby, inovací a propagace terroir regionu Vaud. V dlouhodobém horizontu předpokládá výraznější segmentaci vín a nové členění vinařských oblastí. V propagaci je prioritou informování zákazníků a budování jejich loajality a koncem listopadu byla spuštěna online marketingová platforma, která má centralizovat prodej výrobků z Vaud.

VITISPHERE/SHARON NAGELOVÁ/10. 5. 2023/JS

Italské vinařské odvětví v potížích

Itálii hrozí, že sklizeň v roce 2023 zahájí s nejvyššími zásobami za posledních 20 let. Za poslední tři roky se zásoby zvýšily o 11 %, zatímco produkce zůstala stabilní. Pokles prodeje jak v Itálii, tak ▶

na hlavních mezinárodních trzích pokračuje. Doufalo se, že se prodej v dubnu zlepší, ale nic se nehýbe. Podle poslední inventury ministerstva zemědělství bylo k 30. dubnu 2023 na skladě ještě 56,6 milionu hektolitřů vína, což je o 5 % více než k 30. dubnu 2022. Největší jsou postižena červená vína DOC. Jedinou kategorií, která vzrostla, bylo Spumante low cost s průměrnou cenou 4,47 eur/l. Dokonce i Prosecco pociťuje protivítr se ztrátou prodeje ve výši 2,8 %. Negativní trend v 1. čtvrtletí roku 2023 kontrastuje s ještě dobrými čísly ve stejném období předchozího roku.

V souvislosti s akutními přebytky v italských vinařstvích se na ministerstvu zemědělství sešli zástupci italských odvětvových sdružení na krizovém zasedání. „Současné zásoby a potíže na trhu dokazují, že krizová situace v některých vinařských oblastech pokračuje, zejména pokud jde o červená vína. Tato situace znepokojuje odvětví zejména proto, že do další sklizně zbývají pouhé dva měsíce,“ vysvětluje Luca Rigotti, nejvyšší postavený italský manažer družstev (a předseda pracovní skupiny víno C/C). A pokračuje: „Požadujeme střednědobou strategii a uplatnění tržně regulačních opatření k obnovení rovnováhy mezi poptávkou a nabídkou. Kromě krizové destilace by se mělo uvažovat o nové regulaci rozdělování práv na výsadbu, která by upřednostnila vinařské oblasti silně prodávající oproti producentům „na sklad“.

Nejrychlejším řešením by byla krizová destilace jako ve Francii a Španělsku. Zúčastněné strany se na tom shodují, ale financování vyvolává otázky. Některá sdružení jsou proti přesměrování prostředků, které již byly vyčleněny na podporu prodeje a investice. Aktuální potíže tohoto odvětví by nemělo celé odvětví penalizovat odebráním strategických prostředků na jeho růst. Pokud to bude v některých oblastech země nezbytné, mělo by mít destilační opatření možnost čerpat ad hoc přidělené regionální prostředky, nikoliv v rámci SOT, míní. Destilace je v každém případě pouze dočasným řešením strukturálních nedostatků odvětví. Diskuse by se měla využít ke kritickému řešení nadprodukce. Pro italské vinařství je krizová destilace hořkou pilulkou. Odvětví si ale vždy nechávalo otevřené skuliny, aby se vyhnulo dalekosáhlým strukturálním změnám a přísné kontrole množství. To se dlouho dařilo. Nyní se Itálie musí pomoci kombinací masivní propagace a tržně regulačních

opatření pokusit obstát ve změněných, stále složitějších tržních podmínkách a ochránit své hodnoty.

WEINWIRTSCHAFT/17. 5. 2023/JS

Trend zdražování v Bordeaux se potvrzuje

Poté, co kampaň En-Primeur 2022 začala výrazným zvýšením cen, několik dalších châteaux mezitím následovalo trend zvyšování cen. Výrazně vyšší ceny zaznamenaly mimo jiné Château Montbousquet (+8,3 %), Château Suduiraut (+20 %) nebo Carruades de Lafite (+12,5 %). Mezi bílými sladkými víny vyniká Château Coutet z Barsacu, které si za 28,20 eur účtuje o celých 9,6 % méně než loni, což je zatím jediná cena, která klesla. Zvýšení cen není příliš překvapivé, vždyť ročník 2021 byl považován za poměrně obtížný, zatímco nový ročník je často obchodován jako slibný. Kromě toho se jistě projevují obecné inflační vlivy. Na druhou stranu jsou zde problémy s nadprodukcí základního červeného vína z oblasti Bordeaux.

WEINWIRTSCHAFT/17. 5. 2023/JS

Crémant de Bordeaux na cestě k růstu

Crémant de Bordeaux hlásí silný růst. V roce 2022 se v této apelaci vyrobilo 91 000 hektolitřů šumivého vína na 1 345 hektarech vinic. Ve srovnání s předchozím rokem je to o 57 % více v objemu a o 42 % více v ploše. Na rozdíl od mnoha tichých vín v regionu, jejichž odbyt se potýká s problémy, poptávka po crémantu roste a šumivých produktů je stále nedostatek. Crémant zatím zabírá méně než 2 % plochy vinic v pěstitelské oblasti Bordeaux. Pokud jde o francouzský crémant, Bordeaux je na rozdíl od Alsaska a Burgundska jedinou apelací, která může stále růst, pokud jde o objem. Podle údajů se loni prodalo 74 000 hektolitřů Crémant de Bordeaux. Přitom 30 % jde na export a 70 % na francouzský trh. V současné době činí průměrná cena jedné láhve 5,90 eura.

Tržní příležitost pro Crémant je ve středním cenovém segmentu, mezi šampaňským a Proseccem/Cavou. Pokouší se ale i o vyšší cenový segment. Zejména proto, že poptávka po prémiových crémantech z Bordeaux je v obchodě s vínem velmi silná, vyvíjí v regionu

nová speciální cuvée s delším zráním a s použitím dřeva nebo jako Brut Nature. Crémant se prodává i v ostatních francouzských apelacích. V březnu Národní federace výrobců a zpracovatelů crémantu (FNPEC) oznámila, že prodej francouzského crémantu poprvé překročil stomilionovou hranici, přičemž tento cíl byl ve skutečnosti stanoven až na rok 2025.

WEINWIRTSCHAFT/9. 5. 2023/JS

Německo: Snížení poptávky po víně ze strany kupujících

Podle společnosti Nielsen se ve srovnání s rokem 2021 v roce 2022 v této zemi nakoupilo celkem o 10,1 % méně vína (o 13,8 % méně německého vína), za víno se utratilo o 6,5 % méně (o 8,1 % méně u německého vína). Znepokojující je zejména pokles zájmu kupujících u „mladých svobodných“ (-9,3 %), „mladých dvoučlenných domácností bez dětí“ (-8,8 %) a „rodin s dětmi ve věku 15 až 17 let“ (-8,6 %). Již delší dobu se předpokládá, že mladá generace pije méně alkoholu, a tedy i méně vína. Pokles zájmu kupujících je však jistě také reakcí na inflaci. Průzkum ukázal, že 52 % respondentů nyní nakupuje pouze produkty, které skutečně potřebuje, 44 % se vzdává produktů, které jsou zábavné a luxusní, 31 % se snaží omezit návštěvy restaurací a 30 % nakupuje méně.

Celkově se ceny vína v obchodě v roce 2022 oproti roku 2021 zvýšily o 2,8 procenta. Většina objemu německého vína (35 %) byla ve 4. čtvrtletí roku 2022 nakoupena v diskontech. Druhým nejvýznamnějším místem nákupu německého vína (z hlediska objemu) byly ve sledovaném období ostatní prodejci potravin (26 procent), následovaní vinaři nebo vinařstvími (16 procent z celkového objemu).

DDW/10. 5. 2023/JS

Abruzzo začíná s novými pravidly

Od sklizně v roce 2023 vstoupí v platnost významné změny výrobních norem pro abruzzská vína. Od roku 2019 pracuje konsorcium na nové architektuře pravidel, projekt nese hrdý název „Model Abruzzo“. V první řadě jde o zjednodušení, osm stávajících IGT (CHZO) bude sjednoceno pod jedno, IGT Terre d'Abruzzo. ▶

Velká produkce DOC (CHOP) však bude rozdělena do čtyř provincií, aby se zdůraznily výrazné rozdíly mezi pěstitelskými zónami mezi mořem a horami.

K DOC Montepulciano d'Abruzzo, Trebbiano d'Abruzzo, Cerasuolo d'Abruzzo, Pecorino d'Abruzzo, Passerina d'Abruzzo, Cocciola d'Abruzzo, Montonico d'Abruzzo se v budoucnu přidají Colline Teramane, Colline Pescaresi, Terre de L'Aquila nebo Terre di Chieti. Kromě toho bude pro vína DOC zavedena typologie Superiore, která je spojena s mírně vyšším obsahem alkoholu a selekcí hroznů. U označení Superiore bude v budoucnu možné uvádět také konkrétní označení tratě nebo vinice.

WEINWIRTSCHAFT/4. 5. 2023/JS

Trentodoc roste

V roce 2022 pokračoval růst poptávky a obchodní hodnoty klasických sektů z Trentina. V loňském roce se prodalo 13 milionů lahví (+7 %) Metodo Classico Trentodoc, což vyneslo celkem přibližně 180 milionů eur. Tento výsledek potvrzuje obrovský růst z roku 2021, který dokonce o 23 % překonal čísla z roku 2019, tedy před pandemií, přičemž tehdy oproti roku 2020 došlo k nárůstu o 40 % na více než 12 mil. lahví. Na vývozním trhu roste zájem v USA a v Asii. Především se prosazuje typologie ročníkového sektu Millesimato, který nyní představuje 12 % celkové produkce. Istituto Trentodoc nyní čítá 67 vinařství na produkci sektů.

WEINWIRTSCHAFT/4. 5. 2023/JS

Německá pyramida VDP s pěti namísto čtyř úrovní?

Je to chlouba Sdružení vinařů produkcí přívláskové víno (VDP): klasifikace kvality vína prezentovaná jako pyramida. Nyní má čtyři úrovně a je založena na hodnocení kvality jednotlivých vinic. Nemá však právní status, ale jedná se o soukromoprávní dohodu mezi přibližně 200 členy sdružení VDP. Kvalitu vína členů sdružení lze navenek rozpoznat podle kapslí použitých na hrdle láhve a názvu stupně na zadní etiketě. Základem klasifikace jsou vína selská a vína místní, která jsou jen mírně regulována a pocházejí z jakékoliv vinice v rámci vinařské obce. Na vrcholu jsou vína z „VDP Grosser Lage“ (velká vi-

nice) – v případě suchých vín se jedná o Grosse Gewächse (velká réva), zkráceně „GG“. Mezi nimi jsou „Ersten Lagen“ (první polohy), obdoba burgundských Premier Crus. Nyní se snaží v Porýní-Hesensku a na Mosele zavést pátý stupeň, s čímž ne všichni členové souhlasí.

WEINWIRTSCHAFT/4. 5. 2023/JS

Katastrofa v regionu Emilia-Romagna

Dobrý týden po ničivých bouřích v Emilii-Romagně je mnoho vesnic v horách stále izolováno. Nejvíce postižená je Romagna, kde bylo zaplaveno více než 5 000 zemědělských podniků. Rozsah škod se ukáže až postupně. Prezident regionu Emilia-Romagna hovoří až o deseti miliardách eur, včetně následných nákladů způsobených ztrátou produkce. Vláda schválila balíček pomoci ve výši 2 miliard eur, 200 milionů eur bylo uvolněno, jako mimořádná pomoc. Konsorcium vinařů z Romagny stále provádí inventuru škod na vinicích. Mnoho vinic je stále nepřístupných. Více než 20 řek se vyliho z břehů, stovky sesuvů půdy zdevastovaly vnitrozemí. Silnice jsou stále uzavřené, přístup k vinicím je komplikovaný, pokud je ovšem zcela nesmetla sesouvající se zemina.

Ani v povodněmi nezasažených polohách to není lehké. Po silných deštích s krupobitím svítilo slunce, ale pak přišly další deště. Za těchto povětrnostních podmínek se peronospora šíří jako požár. To, co se ještě dá zachránit ze sklizně 2023, se nyní musí zachránit. Situace ztěžuje i uvíznutí traktorů v rozbahněných vinicích. V povodněmi postižených polohách byly rostliny 72 hodin pod metrem vody, takže hrozilo jejich udušení. V kopcích se zase sesouvalo bahno a půda, které smetly i některé vinice. I přes fungující kanalizaci a odvodňovací kanály je více než 300 mm vody za 36 hodin – s maximy 28–29 mm za hodinu – nezvládnutelných. Problémem je, že po třech a půl měsících sucha už země nedokáže absorbovat vodu v hloubce 40 cm, takže řeky bobtnají a nyní se vylévají do moře.

WEINWIRTSCHAFT/25. 5. 2023/JS

Champagne vysazuje první „pološiroké“ vinice

Po bouřlivých debatách v rámci odvětví byly koncem roku 2022 ve výrobních

specifikacích pro Champagne povoleny „pološiroké“ vinice alias VSL. Řada vinařů se rozhodla jít cestou nižší hustoty výsadby révy. Jde o výsadbu přibližně 6 500 kusů sazenic na hektar ve srovnání s 8 až 9 000 keři u běžných úzkých výsadeb. Spon se pohybuje 1,8 m x 0,8 m, aby se příliš nesnížila hustota výsadby, a přitom se vinice dala obhospodařovat jinak. To samozřejmě vyžaduje i jiné technické vybavení, například traktor šířky 1,25 m místo portálového traktoru. „Když byl v Champagne problém s dozráváním, mělo smysl mít hrozny blízko u země, ale to už dnes neplatí. „Pološiroké“ vinice skutečně zlepšují pracovní podmínky, což je skutečný bonus“, tvrdí vinaři.

VITISPHERE/9. 5. 2023/JS

Klon Sauvignonu blanc z 6000 rostlin vhodný pro klimatické změny

Novozélandský výzkumný tým se pomocí genetické analýzy snaží najít klon Sauvignonu blanc, který by připravil nejdůležitější novozélandskou odrůdu na klimatické změny. Za tímto účelem se vysazuje a pozoruje 6 000 různých genetických variant odrůdy. Na Novém Zélandu je Sauvignon blanc nejdůležitější odrůdou, která tvoří více než polovinu plochy vinic. Díky vegetativnímu množení révy, při kterém vznikají identické klony z jedné rostliny, je většina novozélandských rostlin Sauvignonu blanc geneticky identická. To znamená, že jakákoli změna prostředí, například nová choroba nebo škůdce, představuje ekonomickou hrozbu pro celé odvětví v zemi. Výzkumníci z Bragato Research Institute (BRI), deřině společnosti novozélandského svazu vinařů, zahájili nový projekt, jehož cílem je snížit riziko pro toto odvětví. V rámci sedmiletého programu pomoci genetických analýz vybrali více než 6 000 nových rostlin Sauvignonu blanc, které byly na jaře 2023 vysazeny na výzkumné vinici. Tam budou nyní několik let pozorovány, aby se zjistila jejich příslušná reakce na stres. Cílem je vytvořit populaci révy s jedinečnými genetickými vlastnostmi, která bude schopna čelit výzvám klimatických změn. Cílem projektu je vyšlechtit 12 000 geneticky odlišných rostlin odrůdy Sauvignon blanc. Genetické rozdíly budou zjišťovány pomocí nejmodernější technologie, která slibuje výraznou úsporu času ve srovnání s předchozími metodami.

DER WINZER/8. 5. 2023/JS

Francie zřizuje první katedru pro komplex chorob Esca

Francie považuje choroby révy Esca za jednu z největších hrozeb v příštích letech. Díky první katedře věnující se tomuto tématu se mají intenzivně zkoumat preventivní opatření a biologické kontroly. Univerzita města Pau a regionu Adour (UPPA) v jihozápadní Francii dále rozšiřuje své oddělení pro výzkum chorob révy vinné. Vytvořením první katedry pro komplex chorob révy vinné Esca navazuje na katedru „GTDfree“ (z anglického Grapevine Trunk Disease), která se chorobami dřeva révy vinné zabývala do roku 2021. Nová výzkumná jednotka nese název "WinEsca" a bude se zabývat především preventivními metodami kontroly, jako jsou vhodné techniky řezu a také biologické prostředky ochrany rostlin.

Katedra má fungovat do roku 2026 a je částečně spolufinancována francouzským Národním výzkumným ústavem ANR. Institut hovoří o ploše 12 % francouzských vinic, které v letech 2014 až 2017 kvůli komplexu Esca odumřely. Kromě toho část z celkových 3,83 milionu eur, které má nová výzkumná jednotka k dispozici, ji financuje přední výrobce koňaku Hennessy, region Adour a další ekonomičtí partneři univerzity. Zapojení Hennessy vyplývá z ještě větších problémů Esca ve francouzských vinicích určených pro výrobu koňaku, ANR hovoří o výpadku 18 % keřů.

DER WINZER/2. 5. 2023/JS

Matoliny jsou pro izolaci budov stejně dobré jako konopí

V disertační práci na univerzitě v Re-meši provedené v Champagne se ukázalo, že hroznové výlisky v kombinaci s bramborovým škrobem jsou velmi dobrým regulátorem vlhkosti. Ročně se při výrobě šampaňského vyprodukuje 100 000 tun matolin. Tyto matoliny se obvykle skladují v lihovarech a zpracovávají se na prášek, obsahují silice bohaté na polyfenoly pro krmení zvířat, nebo biomasu pro kotle či se používají jako hnojivo. Kombinací s bramborovým škrobem a vodou zahřátou na 95 °C, které fungují jako pojivo, se z matolin vytvoří materiál schopný nahradit běžné stavební izolační materiály pocházející z minerálních nebo fosilních zdrojů,

jako je skelná vata nebo polystyren. Céline Badouardová tuto směs formovala a zhutňovala pod mírným tlakem 40 kPa po dobu pěti minut. Poté ji zmrazila a vysušila mrazem. Po sedmi dnech změřila její propustnost a schopnost adsorbovat vodu a regulovat vlhkost. Kompozit z matolin má propustnost na pomezí propustnosti konopí a řepné dužiny v kombinaci se škrobem a ukazuje se jako velmi dobrý regulátor vlhkosti.

VITISPHERE/MARION BAZIREAUOVÁ/13. 4. 2023/JS

Muž jako královna vína?

Organizace Weinland Nahe vyhlásila výběrové řízení na nové vinařské majestáty. Namísto pouze mladých žen, jak bylo v minulosti obvyklé, je tentokrát výzva výslovně určena i mužům. Jediné požadavky: Minimální věk 18 let, řidičský průkaz na auto, bydliště v regionu a silné vazby na region, stejně jako radost z nadchnutí lidí pro víno z Nahe. Nahe tak interpretuje úřad královny vína, který je často vnímán jako zastaralý, velmi progresivně a zdůvodňuje toto rozhodnutí snahou o rovnoprávnost. Tímto způsobem mají být zmírněny předsudky a do popředí se mají dostat odborné znalosti a dovednosti kandidátů a kandidátek. Jako vzor je uváděn region Střední Porýní, který již v loňském roce inzeroval úřad genderově neutrálním způsobem. Bude v roce 2023 po Karlovi korunován další král?

WEINWIRTSCHAFT/17. 5. 2023/JS

Dle FAO jsou maso, vejce a mléko základním zdrojem živin zejména pro nejzranitelnější skupiny obyvatelstva

Dle studie FAO „Přínos potravin živočišného původu pro zlepšení kvality výživy a vliv na zdraví“ (v AJ) by měly být výhody konzumace živočišných produktů více propagované, ale měly by se také brát v úvahu rizika a problémy spojené s chovem hospodářských zvířat, včetně jejich environmentálního dopadu.

Nová zpráva, kterou vydala Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO), uvádí, že maso, vejce a mléko představují zásadní zdroj živin, které nelze snadno získat z potravin rostlinného původu. Tyto živiny mají zásadní vý-

znam zejména v klíčových životních fázích jako je těhotenství a kojení, dětství, dospívání a vyšší věk. Jedná se o dosud nejkompexnější analýzu přínosů a rizik konzumace potravin živočišného původu, která vychází z údajů více než 500 vědeckých prací a přibližně 250 politických dokumentů.

Potraviny živočišného původu poskytují řadu důležitých makroživin, jako jsou bílkoviny, tuky a sacharidy, a mikroživin, které je obtížné získat z potravin rostlinného původu v požadované kvalitě a množství. Vysoce kvalitní bílkoviny, řada esenciálních mastných kyselin, železo, vápník, zinek, selen, vitamin B12 mají zásadní význam pro zdraví a vývoj organismu. Železo a vitamin A patří mezi nejčastější nedostatečně zastoupené mikroživiny v dietě dětí a těhotných žen. Podle zprávy není překvapivé, že spotřeba potravin ze suchozemských zvířat (včetně mléka, vajec a masa) se ve světě značně liší dle regionu.

Role při dosahování cílů udržitelného rozvoje

Pokud jsou potraviny živočišného původu konzumovány jako součást pestré stravy, mohou pomoci při plnění výživových cílů schválených Světovou zdravotnickou organizací a cílů udržitelného rozvoje. Zároveň však odvětví živočišné výroby musí dle FAO přispět k řešení řady výzev. Patří mezi ně otázky související s životním prostředím (např. odlesňování, emise skleníkových plynů, neudržitelné využívání vody a půdy, konkurence mezi potravinami a krmivy), managementem (nadměrná pastva, špatné životní podmínky zvířat) a otázkami související se zdravím zvířat (např. zoonózy, antimikrobiální rezistence).

Rizika

Pokud jde o důkazy o rizicích plynoucích z konzumace potravin živočišného původu, uvádí zpráva, že konzumace i malého množství průmyslově upraveného červeného masa může zvýšit riziko smrti a prevalenci chronických onemocnění, včetně kardiovaskulárních chorob a rakoviny tlustého střeva a konečníku. Oproti tomu konzumace nezpracovaného červeného masa v mírném množství (od 9 do 71 gramů denně) přináší minimální riziko co se týče výskytu chronických onemocnění. Souvislosti mezi konzumací mléka, vajec a drůbeže u zdravých dospělých osob a onemocněními, jako jsou ischemická ▶

choroba srdeční, mrtvice a hypertenze jsou podle studie neprůkazné (v případě mléka) nebo nevýznamné (v případě vajec a drůbeže).

Na nedávném prvním zasedání Podvýboru pro hospodářská zvířata Výboru pro zemědělství FAO byly vlády vyzvány, aby aktualizovaly svá národní výživová doporučení a případně zvážily, jak mohou maso, vejce a mléko přispívat ke specifickým požadavkům na výživu v průběhu lidského života.

WWW.AKCR.CZ, ING. MARTINA NÁDVORNÍKOVÁ, MZE, 5. 5. 2023

Daň za sběr hub a lesních plodů v Kazachstánu

Od roku 2024 budou Kazachstánci platit daň za sběr hub a lesních plodů. Nyní se platí daň za sběr rostlin, lesních plodů, ořechů a hub pouze na území státních lesů, a zvláště chráněných přírodních území. Místní zastupitelstva krajů stanovují druhy vykupovaných lesních plodů a hub a k nim odpovídající sazby poplatků za kilogram. Fyzické osoby mohou v Kazachstánu sbírat plané ovoce, ořechy, houby, lesní plody a léčivé rostliny pro osobní spotřebu

zdarma a bez příslušných povolení. Platí však následující limity: pro léčivé rostliny (kromě vzácných a ohrožených druhů) – do 10 kg, ovoce a bobule – do 20 kg, houby – do 25 kg na osobu. Firmy, u nichž je komerční podnikání spjato se sběrem lesních plodin a hub, budou za tyto činnosti platit. Limity sběru budou stanoveny s ohledem na přírodní rezervy, rozložení výskytu lesních plodů a hub, objem sběru, rekreační účely dané lokality a výtěžnosti těchto zdrojů.

WWW.AKCR.CZ, 5. 5. 2023, ZPRACOVAL: ARTYOM LUKASOV, ZAHRANIČNÍ SPOLUPRACOVNÍK MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ V KAZACHSTÁNU; E-MAIL: ARTOM_LUKASOV@MZV.CZ

Čína vyvinula levnou metodu pro extrakci bílkovin z čajových listů

Zpravodajský server South China Morning Post uveřejnil zprávu o úspěchu čínských vědců při extrakci bílkovin z využitého zeleného čaje. Za úspěchem stáli výzkumníci z Institutu potravinových věd a technologií při Univerzitě ve Fuzhou nacházející se v provincii Fujian, jedné z největších produkčních základů čaje.

O využití čajových listů jakožto zdroje bílkovin se mluvilo již od druhé poloviny 20. století, ale až týmu čínských vědců se povedlo snížit náklady na extrakční proces. Zároveň jej učinili i šetrnějším k životnímu prostředí díky recyklaci draselných solí, které v jeho průběhu vznikají, na hnojiva. Čína soustředí své úsilí na hledání alternativních zdrojů bílkovin, aby snížila svou závislost na dovozu například sójových bobů, zmíněný úspěch čínských vědců by tomu mohl výrazně napomoci. Bílkoviny vědci extrahovali z čajových listů, které byly prakticky odpadem průmyslové výroby balených nápojů s čajovou příchutí. Dle vědců se dá takto z jedné tuny již využitého čaje vyrobít 400 kg bílkovin. Výrobní náklady jsou pak dokonce o polovinu nižší než u extrakce alternativních bílkovin ze sóji. Finální produkt má podobu hnědé prášky se silnou čajovou chutí, což z něj dělá vhodného kandidáta například pro využití při výrobě nápojů. Další výzkum by mohl také nalézt způsob, jak jej využít při výrobě náhražek masa na rostlinné bázi.

WWW.AKCR.CZ, 5. 5. 2023, ONDŘEJ PLAČEK, ZEMĚDĚLSKÝ DIPLOMAT VELVYSLANECTVÍ ČR V PEKINGU, E-MAIL: ONDREJ.PLACEK@MZE.CZ